

Een stekelige kwestie in Zoetermeer: moeten we de hopbeuk handhaven?

In Zoetermeer leidt *Ostrya* tot ademhalings- en allergieproblemen. Wie herkent dit?

De redactie van dit vakblad is al 35 jaar gevestigd in een straat (de Fransestraat in Nijmegen) waar voornamelijk hopbeuk ofwel *Ostrya* is aangeplant. Nooit zijn ons problemen opgevalen bij deze boom in relatie met ademhaling en allergie. Dat is in Zoetermeer wel anders.

Auteur Jaap Smit vertelt.

Auteur: Jaap Smit

In augustus 2023 werd bij de gemeente Zoetermeer melding gemaakt van overlast door

naaldjes die uit bomen vallen. De naaldjes van de hopbeuk veroorzaken binnen- en buitenshuis irritatie en jeuk van de huid bij bewoners. De Externe Adviescommissie Bomen (EAB) van de gemeente kreeg het verzoek te adviseren omtrent de hopbeuken die de overlast blijken te veroorzaken. Is er een betere oplossing dan het sterk snoeien of verwijderen van de bomen?

Jeuk

Case 156 was anders dan andere. Meestal buigt de Externe Adviescommissie Bomen zich over schaduwoverlast en gebrek aan licht en zicht. Bij deze melding was het de Adviescommissie niet direct duidelijk waar het om ging. Duidelijk

was wel dat er een rij gezonde hopbeuken (*Ostrya carpinifolia*) naast en boven de achtertuinen van de verzoekers stond. Iemand van de gemeente die zelf poolhoogte kwam nemen, ervoer binnen tien minuten irritatie, net als de bewoners. Op foto's die hij maakte, zijn inderdaad de scherpe haren te zien. De oorzaak leek duidelijk.

Vruchtkatten

Eind augustus waren de vruchtkatjes, de hopbellen, nagenoeg allemaal afgevallen en door het natte weer aan het verteren. Graven in het geheugen, googelen: het leverde geen eerdere gevallen van overlast door vruchtkatjes op. Vooral de goede eigenschappen van *Ostrya*

Massale hoeveelheden afgefallen zaad

Externe Adviescommissie Bomen

De EAB adviseert de gemeente Zoetermeer over bomen. Ze adviseert de gemeente als er sprake is van (overmatige) overlast door schaduw en lichtbeperking door bomen. Voor overlast door schaduw en lichtinval in woningen heeft de commissie normen opgesteld. De werkwijze van de onafhankelijke commissie ligt vast in het Bomenbeleid. Een bezoek van de commissie aan de verzoeker (bewoner) maakt altijd deel uit van de werkwijze. De onafhankelijke commissie bestaat uit een omgevingsmanager (Heleen Steens), een landschapsarchitect (Henk Schuitemaker) en een boomexpert (Jaap Smit). Zij worden bijgestaan door een secretaris van de gemeente.

Ostrya, macro-opname zaadzakjes met haren. Foto: gemeente Zoetermeer

als boom die tegen de hitte van de stedelijke omgeving kan, kwamen naar boven.

Totdat ik kwekers vroeg die *Ostrya*-zaad verzamelen en zaaien. Stuk voor stuk blijven ze er liever af: plukken en direct de grond in. Dit om te voorkomen dat je geïrriteerde vingers krijgt. Blijkbaar was overlast door *Ostrya*-naaldjes in steden nog niet bekend, maar onder kwekers die zaaien wel.

In de zaadzakjes ontwikkelen zich inderdaad stevige haren, die zich op een bepaalde manier laten voelen als naaldjes. Als de vruchten in juli en augustus afvallen, komen de naaldjes vrij. Ze worden door de wind verspreid in de nabije

omgeving. De vruchtkatjes kunnen blijkbaar tot overlast leiden; zoveel is nu duidelijk. De vraag is nu wat te doen.

Sterk snoeien of verwijderen van de bomen voorkomt dat de ze opnieuw gaan bloeien, maar daardoor gaan gezonde bomen verloren en komen andere ecosystemendiensten in het gedrang. Dat kan vast beter.

Vragen

Naar aanleiding hiervan heeft de Externe Adviescommissie Bomen van Zoetermeer nu twee vragen:

Wie heeft ervaring, privé of als professional,

met overlast door de naalden uit vruchtkatjes van *Ostrya*?

Wat zou een effectieve manier kunnen zijn om overlast tot een aanvaardbaar niveau te beperken, anders dan het regelmatig sterk snoeien of verwijderen van de bomen?

Heeft u een idee? Stuur dan een mail naar de redactie: hein@nwst.nl.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!